

ČAJ

Pro chvíle pohody

DUBEN 2017

Časopis Autorů Jičínska

Bezdomovkyně

Děvčátko se sirkami
z jednadvacátého
století,
ať tě hřejí vločky,
jež uléhají
na tvůj šat,
kěz tě hřejí,
vždyť přikrýval tě
jenom chlad.

Kěz přikryjí
jak bílé perí
lhostejnost,
vždyť chybět
budeš – někomu,
 pryč je podletí
a jednadvacaté
století
má stále místo srdce
permafrost.

Marie VESELÁ

127

Vážení čtenáři,

dubnový ČAJ předznamenává úvodní báseň
brněnské básnířky **Marie Veselé „Bezdomovkyně“**.

Shodou okolností jsem objevil dvě knihy,
zabývající se právě touto problematikou,
a to kniha **Ivy Tajovské „Podlaha z trávy, strop z hvězd“**
a stejnou problematikou se zabývá

Lubomír Mikisek v knize **„Za obzorem jiný svět.“**

O obou knihách píše a dokonce jsem požádal plzeňského autora
o rozhovor, ve kterém Lubomír Mikisek mimo jiné říká:
„Podaná pomocná ruka je vždycky volbou každého člověka!“

Abych trochu odlehčil dubnový ČAJ pozval jsem jako hosta
dlouholetou předsedkyni Střediska východočeských spisovatelů
Marcellu Marboe.

V prozaických ukázkách ze své tvorby dokazuje,
že nepostrádá smysl pro humor.
Třeba jako v její nedávno vydané knize
„Utrpení docenta H.“

Domácí autory zastupuje moje krátká próza **„Štěstí“**,
snad tak trochu rezonuje s tématem „bezdomovectví.“

Příjemné čtení přeje

Václav

HOST ČAJE:

Mgr. Marboe Marcella (1946)

Vystudovala na KU Fakultu tělesné výchovy a sportu, obor tělesná výchova – český jazyk. Učila na školách různého stupně i zaměření – od střední ekonomické, přes průmyslovku, odborná učiliště a konzervatoř, až po univerzitu, kde působila jako vedoucí katedry tělesné výchovy a sportu. Krátce pracovala v Radě české televize. Od roku 2000 do roku 2013 působila jako předsedkyně Střediska východočeských spisovatelů. Napsala řadu knih pro dospělé i děti, např.: Madlenka a kůň Zlatohřívák (cena Albatrosu, Cena dětského čtenáře), Vyměním týnejdžra za cokoli (cena Albatrosu za rukopis, mezinárodní cena E.E.Kische za vydanou knihu), Ali a sedm Loupežníků, Zrzoun, hrdina dvou světů aj. Pro dospělé: Stříbrna planeta, Nevěsty a milenky, publicistický román Bitva na Kavčí hoře (cena P. Jilemnického) a další ...

V roce 2011 jí byla udělena Medaile města Pardubice.

Ukázky z tvorby Marcelly Marboe

Nindža

Toho jste si už, milí čtenáři, všimli, jakým způsobem dáváme jména zvířatům? Často podle situace, ve které jsme mazlíčka získali, nebo podle dárcce, podle vzhledu či povahy zvířete, podle toho, jestli jste na něj právě šlápli, nebo se posadili do toho, co udělal na židli, někdy i podle podobnosti s našimi známými.

Znala jsem jednoho kocoura, který se jmenoval Pan profesor. Když seděl u nositele státní ceny za literaturu, mého přítele Toníka, v nejhořejší polici jeho knihovny a s opovržením shlížel na naše nesmyslné lidské hemžení, jiné jméno by snad člověka ani nenapadlo: Pan profesor.

U Toníčka ve Zlíně se scházela společnost podivných zlínských bláznů, kteří bývají označováni souhrnným názvem umělci. Příležitostně jsme se zúčastňovali i my, „pražáci“. Pan Profesor - s přimhouřenýma očima a pohrdavým despektem na nás shlížel ze svých výšin - do diskusí se nezapojoval a vůbec nedával najevo osobní názory na přítomné spisovatele, básníky, redaktory či výtvarníky – až jednou.

Přijela totiž také Janička. Nejen excelentní básnířka, ale také předsedkyně nadace Spisovatelé za práva zvířat, proslulá ochránkyně medvědů. Za její tvorbu i aktivity jsme si jí všichni moc vážili, což Toníček dával nepokrytě najevo. Mimochodem i tím, že jí nabídl tu nejlepší postel, ve které spával Pan profesor a také on sám. Samozřejmě s upozorněním, že nebude-li si to Jana výslovně přát, oni dva ve stejné posteli za každou cenu být nemusí. S tím slavná básnířka nadšeně souhlasila. Zatímco Toníček vzal tento fakt statečně, jako úradek osudu, Pan profesor ho nesl nelibě. Nakonec vyjádřil svůj názor velkým provlhlým lívancem uprostřed prostěradla, což zase nelibě nesla Jana.

Pan profesor byl tedy promptně povolán k zodpovědnosti a za opovržlivého mlčení celé společnosti nekompromisně vykázán ven. (Prababička Anna by řekla „na mráz“. Říkala to, ať již mrzlo, nebo ne.)

Když byly následky strašlivého činu Pana profesora napraveny, klobásky snědeny a všechny lahvinky dopity, usnula Janička sladce. Ovšem, ne tak Toník. Hryzalo ho zlé svědomí. Vypravil se tedy do zahrady a já jsem u okna, se svou poslední skleničkou červeného v ruce, slyšela jeho starostlivý, obavami sevřený hlas: Pane profesore, kde jste? Omlouvám se!

Já vím. Vybojovali jsme demokracii! Každý má právo vyjádřit svůj názor... Já už se nezlobím ... Pane, profesore, ozvěte se!?

Hlas Pana profesora přicházel z nebes. Byl opravdu žalostný a vyčítavý. Kocour balancoval na komíně a dával jasně najevo, jak trpí. Byl sice ještě stále hodně uražený, ale už nakloněný smíru.

- Pane profesore! Slezte dolů! volal Toníček do noci. Pane profesore, spadnete a zabijete se! Přemlouvání a škemrání trvalo do pozdních ranních hodin. Jak všechno skutečně dopadlo, nevím. Usnula jsem. Ale když jsem se ráno přihrnula do kuchyně na míchaná vajíčka se slaninou, seděl už Pan profesor Janě na klíně a ochutnával z její misky.

Toník je totiž narozen ve znamení Blíženců a ti mají v popisu práce stmelovat a urovnávat spory všeho druhu. A Toníček je v tom mistr!

Ale proč jsem vlastně začala psát o jménech?

Aha. Už vím! Kvůli Nindže. To jméno, ovšem v ženském rodě, jí už zůstalo, a později nás ještě mnohokrát přesvědčila, že je ho skutečně hodna.

Co zavinily kopřivy.

Moje maminka Líba, ředitelka školy, je málokdy s něčím spokojená. Všichni lidé na světě dělají všechno jinak a lépe nežli my – tedy já. Dávno jsem již mohla být také ředitelkou školy – tak proč nechci? Mohli jsme bydlet v krásné pohodlné bytovce, ale my se nastěhujeme do totálně zdevastovaného statku. Je to nejhorší stavení v celé vsi, kdybychom alespoň přednostně dali baráku nový kabát! Nějaké argumenty jako čas či peníze, nebo kolik jsme toho již udělali a že nejde všechno naráz, moji maminku nezajímají.

- Tak to je! Barák potřebuje nový kabát! Ale kdepak vy! Tedy ty! Docent H. za nic nemůže, to je celkem slušný člověk – ale ty se raději zabýváš nějakým neužitečným zvířincem, nebo něco drápeš, místo co bys - příkladně vysekala za plotem! Nikde ve vsi, a možná, že na celém světě, není tolik kopřiv jako za naším plotem.

Většinou mamince statečně čelím, ale tentokrát jsem projevila dobrou vůli. Navlékla holiny, vzala kosu a šla. Naše kočička Nindža se ovšem vypravila se mnou, protože všechno, co se nachází za plotem naší veliké nudné zahrady, je nanejvýš dobrodružné a napínavé. Má pravdu.

Oháním se kosou a ona po rozbahněné cestě pronásleduje motýly, brouky, žížaly, housenky a žáby. Když tu náhle –

Viděli jste někdy opravdu zlého kresleného psa? Sražený čenich, tlama rozcapená od ucha k uchu a vražedné tesáky. Obojek pobitý

kovovými hroty, aby ho někdo náhodou nemohl zardousit. A přesně tohle se na nás s šíleným řevem vyřítilo! Letí, ani se země nedotýká, vzdálené hvízdání páníčka neslyší, nebo slyšet nechce. A kreslený není ani trochu!

Nindža ztuhla uprostřed cesty jako socha a já jsem věděla, že nám oběma nejspíš tiká poslední vteřinka. Chytnu tedy kosu pevněji a zaujmu obranné postavení. Bez boje nás nedostane! A pak, jediný skok od nás, se udá něco děsivého.

Vzduchem se mihne Nindža.

S ocasem zježeným, drápy tasenými a zuby vyceněnými přistane mezi ostny obojku toho zuřivce. A hned se pevně zahryzne u kořene pravého ucha. Kdepak by pomohlo nějaké zběsilé třepání palicí. Nindža se drží jako lopucháč. Psí hromotluk začne naříkat, Nindža ovšem nepovolí. Naopak. Zapře se předními tlapkami do ostnů obojku a úctyhodným chvatem při muší váze svého dvoukilového tělíčka operaci dokončí. Psisko padne do bláta na kolena a v zoufalé snaze toho zatraceného upíra setrást se začne válet po hřbetě. Jenže to už dobíhá udýchaný pán s pišťalkou a ječí: Ať ho nechá! Ať ta mrcha nechá mého ubohého Fráju!

Frája nepřestává bědovat a pán, ve snaze milovanému ubožáčkovi pomoci, se pokusí Nindžu skopnout. To ale neměl dělat. Koťátko pustí ucho psího srábka, vylétne vzhůru po nohavici, přesně tak, jak to s docentem H. mnohokrát zdařile trénovali, a ubalí pánovi pecku čenichovku. Drápy mu důrazně připomene, že nemá strkat svůj lidský čenich do cizích záležitostí! Teprve pak s výhružným vrčením, přeskočí na mé rameno a ubalí jednu také kose za to, že jen pitomě čumí a nebojuje, když je toho třeba. Já jsem trestu za zbabělost unikla jen tak tak.

Čokl, šťastný, že se bestie zbavil, hvízdání nehvízdání, bere paly a páníček, na zkrvavěném nose ušmudlaný kapesník, vyhrožuje: Tohle si vyřídíme jinde a jinak! Já si budu stěžovat! U pana staosty. Nikdo nesmí volně chovat dravá zvířata!

Proč mě pan cvičitel nezdraví.

Když nás jednou oba, tedy mne i docenta H., na jedné podzimní procházce protáhl náš milovaný Mufánek oranicí, až jsme oba vypadali jako podzimní sněhuláci, pardon, blátiváci, (Muf měl totiž právě zcela sobeckou chuť poláškovat s roztomilým zajíčkem), prohlásil docent H. nekompromisně: Tak – a dost! Musíme ho začít cvičit!

V překladu to znamenalo: Přihlas se na cvičák a začni s drezúrou dřív, než nám ten lamsák přeroste přes hlavu! Třebaže Mufánek bouřlivě souhlasil, po prvních lekcích jsem se začala obávat, že jsme s „drezúrou“

začali příliš pozdě. Mufánek totiž nějak ne a ne pochopit, že je člověk pánem tvorstva, (ač mu to docent H. při každé příležitosti důrazně připomínal) a na cvičáku že je fořtem pan cvičitel Buřt, jehož pokyny je třeba brát v úvahu.

Pan cvičitel Buřt vlastně ani moc buřt nebyl, ale říkalo se mu tak, protože chodil neustále obalený různými filcy a papundekly, vždy připraven na boj zblízka. Často se ukázalo, že dobře dělá. Na cvičáku se totiž v té době sešla řada neurotických bláznů, jako jsou dobrmani, belgičtí ovčáci, rotvajleři a podobní hysterikové, kteří neustále zběsile ječí a jsou na požádání ochotni rozsápat třeba i samotnou paní starostku.

K takové chásce Mufánek nikdy nepatřil. Když měl dobrou náladu – a tu měl stále – nechal by se porcovat tupým nožem. Nepřetržitě stínal svou ocasní šavlí vše, co mu přišlo do cesty, ale tam jeho nebezpečnost končila. Dokonce, pokud se mu chtělo, uměl i bez odmluvy vykonávat povely, jejichž výuku přikazovaly osnovy. Učivo si dokázal osvojovat bleskově, ale do vlastních závažných rozhodnutí si bohužel nikdy mluvit nenechal.

Jednou se přihodila podivná věc. Právě jsme trénovali zadržení nepřítele, což spočívalo v tom, že se jednotliví zběsilci střídavě vrhali na pana cvičitele Buřta a s nepřičetným kraválem z něj rvali všecko, čím se obalil. Pan cvičitel Buřt je v jejich hysterii vydatně povzbuzoval, dokonce vzal proutek a největší vztekouny jím švihal, čímž je vyprovokoval k ještě větší zběsilosti. Chválení nebralo konce, dokud nepřišel na řadu Mufánek, který do té chvíle na celou komedii pohlížel s povýšeně ospalým zájmem. Na výzvu běž! Chyť! Sice běžel a chytil, ale když se mu pan cvičitel Buřt začal škubat a cukat, sekl dvakrát šavlí a poslušně ho pustil v domnění, že to, co dělá, dělat nemá. Když mu ovšem pan Buřt znovu vnutil do tlamy vatovaný rukáv, sevřel ho sice neochotně v zubech, ale jakmile pan Buřt pro větší naštvání a vzteklost mávl po Mufánkovi proutkem, otráveně rukáv pustil a znechuceně klusal ke mně pro vysvětlení.

Pan Buřt nešetřil pohrdáním a urážkami: Je to lemra, slečno. Ten by vás nechal znásilnit i zamordovat naráz, jen by to fiklo – a ještě by při tom vrtěl ocasem.

Lemra se na mne tázavě dívala a vrtěla ocasem, když tu pan cvičitel Buřt přikázal: Zkusíme to jinak. Já zaútočím přímo na vás.

Neviděla jsem to jako nejlepší nápad. Přeci jenom Mufánek byl už veliký kluk a měl obrovskou sílu. Sice nosil na cvičák obojek propletený ocelovými kroužky, sice jsme ho připínali na dvojité vodítko se dvěma karabinami, ale to jen pro případ, že by se chtěl na cvičáku bavit po svém s některým ze svých psích kamarádů. Jinak chodil venku zcela volně,

dokonce bez obojku. Mimo náš dům a zahradu to byl opravdu moudrý pes a vždycky věděl, jak se chovat. Nikdy se nepral, byl-li napaden slabším nepřítelem – obvyklá zábava sousedovic špice – jen zvedl vysoko hlavu, nonšalantně uhýbal packami a důstojně kráčel domů.

- Podívejte se, vysvětlil mi situaci pan cvičitel Buřt. Vy jako jdete se psem – a já jako do vás strčím.

Strčil do mne.

Mufánek zpozorněl.

Pan cvičitel Buřt do mne strčil ještě jednou.

Mufánkovi v očích zahořely plaménky, jaké jsem neznala.

- Je to lemra, mávl beznadějně rukou pan cvičitel Buřt a já jsem zaprosila: Raději toho necháme, ano?

Jenže s tím nemohl pan cvičitel Buřt souhlasit. Já, řekl, jsem dokázal vycvičit každého psa. Nevím, proč by tenhle balík měl být výjimkou! – Ha! Dupl proti mně pan cvičitel a odkudsi – snad až z hlubin země – se ozvalo temné zavrčení. Když jsem si vzpomněla, jak Mufánek svými bílými tesáky rval ze starého kanape cáry popruhů, které by udržely vola, uleknutě jsem mu nasadila náhubek a zaprosila znovu: Myslím si, že pro dnešek bylo výcviku dost. Myslím, že to stačilo.

- Stačilo? zasmál se pan Buřt, popadl prut a mávl jím proti mně.

V tu chvíli se stalo něco, co nikdo neočekával, nejméně ovšem pan cvičitel Buřt.

Lemra skočila.

Jsem sprintérka, mám rychlé reakce, a tak se mi podařilo bleskem otočit dvojité vodítko kolem betonového sloupku. Marně. Ocelové kroužky z obojku odlétaly, jako by je přesekal mistr Šaolín, karabiny se rozskočily, dvojité vodítko bylo na cucky a Mufánek jediným mocným skokem dostihl procházejícího pana cvičitele Buřta, aby ho nekompromisně skolil do šípkové houštiny plné kopřiv. Než jsem Mufánka s několika Nebojsy dostihla, už stačil náhubkem uštědřit panu cvičiteli Buřtovi pěkných pár ran na pamětnou. Jakmile jsem ovšem své milované štěňátko konečně chytila za kůži na krku a začala ho chlácholivě drbat mezi ušima, zjhl, naposledy varovně zavrčel a pak už se bez odporu a se slastným vrněním, bez obojku i vodítka, přitulil k mé ruce. Obdivné pohledy všech psích cvičenců, včetně ještě nezadaných slečen, se ani nedají popsat.

Myslíte si, že tím všecko skončilo?

Nskončilo.

Mufánek měl ve zvyku za horkých dnů chodit se koupat k blízkému rybníku. Někdy jsme ho doprovázeli, jindy odběhl sám a vrátil

se vykoupáný. Tolerovali jsme mu to. Husy ani kačeny nehonil, živáčkovi by neublížil, nikdy si na něj nikdo nestěžoval.

Jednou se ovšem nevracel podezřele dlouho, a tak jsem se za ním vypravila, jako že se také vykoupu.

Nevykoupala.

Naskytl se mi zvláštní podívaná. Mufánek bez hnutí seděl u zdi Fořtikovic statku a zíral vzhůru. Když jsem se podívala stejným směrem – ustrnula jsem. Na samé špičce střechy, až u komína, seděl pan cvičitel Buřt a zle se na mne osopil: Slečno, kde se flákáte!? Ten váš hajzlík mě zahnal na prasečí chlívky. Myslel jsem, že to stačí. Kdepak! Skákal na střechu dva metry vysoko, takovej je to prevít! Pamatovávka má, jak africkej slon, zmetek jeden! Musel jsem teda až sem, ke komínu. Ale sed si dole a číhá! Už tu dřepím nejmíň dvě hodiny! To si zodpovíte na úřadě! A s tímhle pacholkem, ukázal roztrfeseným prstem dolů, mi už na cvičák nikdy nechodte!

Jakmile jsem si všimla kalhot v rozkroku provlhlých, hned mě napadlo, že pan cvičitel Buřt nedržel v klíně u komína nevycvаланé štěně, ale pár půllitrů piva z blízké hospody. To, že s tím pacholkem na cvičák už nikdy nepřijdu, jsem mu pochopitelně ochotně slíbila.

Když teď náhodou s Mufánkem někdy pana cvičitele Buřta potkáme, nikdy nás nezdraví.

Nevíme, proč.

TÉMA: BEZDOMOVCI

Kdysi skoro nepoužívané slovo - bezdomovec- se stalo bohužel v naší společnosti běžným slovním termínem. Nikdy přátelé nevíme jak a kde skončíme kam nás osud zavede. Stačí jeden chybný životní krok, ztráta živitele rodiny, dlouhodobá nemoc, naletět někomu na půjčení peněz, rozvod - a z bohatého, kdysi spokojeného člověka se může stát jedinec, jehož jediným majetkem je igelitka a místo pod mostem .A návrat z tohoto ekonomického dna může být skoro neřešitelný problém a polévka zdarma na Štědrý den nebo pár obnošených šatů jej jistě nevyřeší. Už samotný fakt, že slovo bezdomovec jsme začali hojně používat je důkaz defektu společnosti. Problém je v člověku samotném a taktéž ve společenském systému. A těmto slušným, poctivým a opravdu potřebným lidem ve finále nenahrává. Toť pouze můj skromný názor.

Jaromír Hastík, Podolí

26. prosince 2016,

(staženo z facebooku)

ŘEKNI MI, CO ČTEŠ ... 2x O BEZDOMOVČÍCH

PODLAHA Z TRÁVY, STROP Z HVĚZD

Iva TAJOVSKÁ

Vydalo nakladatelství Eroika v roce 2016

Ivu Tajovskou znám jako členku Střediska východočeských spisovatelů a její knihy jsem již v KOBŘE představoval. Tentokrát jsem si vybral její novinku „Podlaha z trávy, strop z hvězd.“ Název je odvozen z refrénu písně bezdomovce Petra, který se ocitá na ulici, ale neztrácí naději a víru. Začátky jsou sice těžké, ulehčuje mu je „zkušenější kolega“ z ulice Antonín. Ten má rád zvířata a stará se o psa Viktora, ale Antonín se dostane do nemocnice se zápallem plic, takže Petr se začne starat o Viktora, snaží se postavit na vlastní nohy, sežene kytaru, dokonce nahraje vlastní CD, ale to bych vám prozradil příliš.

Kromě Petra poznáváme v knížce učitelku v důchodu Vlastu. Od ní odchází manžel a její dcera se k ní nechová, jak by měla, takže Vlasta hledá pochopení mezi věřícími farníky, kde se setkává i s Petrem.

Kromě těchto hlavních protagonistů v knize najdeme další postavy jako paní Ludmilu, která žije v naprostém osamění, nesnáší se s okolím, peskuje pracovnice, které jí chodí domu uklízet.

Tajovská působí v neziskové organizaci v sociální sféře a podobné příběhy jsou jejím denním chlebem. Dokáže z těchto lidských epizod, zdánlivě banálních, vystavět příběh, zasluhující si pozornost čtenářů. Nakonec každý z nás se může ocitnout někdy v životě na dně, a tak dříve než odsoudíme člověka, snažme se spolu s autorkou pochopit, že klesnout na dno je někdy velmi lehké, o to těžší je potom vyškrábat se zase na hladinu, najít si svoje místo v životě, svoje každodenní radosti.

Osobně mě zaujala vzpomínka pana Antonína na dětství, jak mu rodiče nechtěli dovolit mít doma psa. Dokonce když si jednoho přivedl, chtěli mu štěně utopit, ale zázrakem se zachránilo a malý Antonín si svého psiho kamaráda vyvzdoroval. Možná i tato malá epizoda dokazuje na touhu lidí po prostém lidském štěstí.

Václav

ZA OBZOREM JINÝ SVĚT

Lubomír MIKISEK

Vydalo nakladatelství LYNX v roce 2016

Autor knihy Lubomír Mikisek čtenáře vtahuje do současného světa bezdomovců. Nakonec kdo z nás si někdy neřekne na adresu lidí vyčleněných ze společnosti nějaké to odsuzující slovo, ale ... právě při čtení knihy „Za obzorem jiný svět“ jsem si uvědomil, že ne všechno je jen černobílé.

Jak píše v předmluvě ke knize Ivo Fencel (viz str.3): „V životě každého z nás mohou někdy nastat situace, kdy nečekaná událost radikálně změní vše, co jsme si vysnili a naplánovali a my nemáme možnost tomu jakkoliv zabránit.“

A právě takový osud je nachystán hlavnímu hrdinovi knihy Robertu Pokornému. Jako vedoucí pracovník při reorganizaci přichází o práci, manželka umírá na nádorové onemocnění a řešit situaci hrou na výherních automatech rozhodně není to pravé ořechové. Takže následuje sestup do nejnižších pater lidské důstojnosti.

A tak večer u ohýnku, často s prázdným žaludkem, přemýšlí se svůj kamarádem Tonym o své budoucnosti. Robert se odmítá vzdát, a tak hledá, těžce se zvedá, ale stále doufá, že neskončí jeho život, nakonec s blížící se šedesátkou se hlásí i zdravotní problémy, někde ve stanu za městem s krabicovým vínem v ruce. A tak podniká drobné první krůčky k návratu, uvědomuje si, že pasivitou nic nevyřeší.

Asi nejlépe Robertův postoj vyznívá na str. 141, kdy říká stejně postižené Olině, cituji. „My tě chápeme, ale co se stalo, už vrátit nemůžeš. Je to prostě život a musíš to tak brát a smířit se s tím. Když na tebe budeme voba měkký, litovat tě, nebo tě nosit v náručí, nijak ti nepomůžeme. Navopak, stane se z tebe uzlík lítostivejch nervů, neschopnej na nic jinýho myslet a nic jinýho dělat. Budeš pořád v depresi a nakonec můžeš skončit jako von. A to je špatný. Zkus zase žít a neztratit naději na lepší život.“

Robert hledá a zdá se, že nakonec v závěru knihy nachází přece jenom „jiný svět“. Ale uvědomuje si, že cesta bude ještě dlouhá.

Román doporučuji k přečtení, k zamyšlení se nad dnešní realitou. A až zase potkáte nějakého toho „bezďáka“ u popelnice, třeba se na něj budete dívat jinýma očima.

Václav

**„Podaná pomocná ruka je vždycky
volbou každého člověka!“**

**ROZHOVOR se spisovatelem
LUBOMÍREM MIKISEM**

Plzeňský autor Lubomír Mikisek se před lety v ČAJi představil prostřednictvím knihy „Duhová kulička.“ Společně s Milanem Čechurou a Jiřím Ulrichem předložili čtenářům povídky o zdánlivě všedních osudech lidí toužících po lásce a pochopení. Od té doby uteklo hodně vody. Mikisek vydal další knihy a romány (např. Když tančí vážky, Dlouhá noc lásky či sbírku poezie Přitažlivost medúzy), ale na podzim 2016 vyšla v nakladatelství LYNX zajímavá kniha o bezdomovcích „Za obzorem jiný svět.“ Zaujala mě, nakonec o ni píši na jiném místě i v ČAJi, a tak jsem autora požádal o rozhovor.

- V předmluvě knihy píše Ivo Fencel, že kniha „Za obzorem jiný svět“ vznikla na základě Vaší povídky „Znepokojení.“ Tak jak to vlastně je?

Ano, skutečně to tak bylo. Před několika lety jsem napsal povídku Znepokojení (vyhrála dokonce 2. místo na mezinárodní literární soutěži v USA) která mě inspirovala k tomu, abych se nad tímto tématem hlouběji zamyslel. Protože jsem pochopil, že nelze házet všechny bezdomovce do jednoho pytle. Někteří z nich jsou slušní a mnohdy i vzdělaní lidé, kteří se v tomto prostředí ocitli nevlastní vinou, pouhou shodou nešťastných událostí.

A toto téma čekalo na vhodný okamžik. Ten nastal ve chvíli, když jsem

jednou potkal bezdomovce - mého bývalého kolegu z předchozího zaměstnání, který kdysi zastával vedoucí funkci ve velkém podniku. Tehdy jsem se rozhodl napsat tuto knihu.

-S jakým ohlasem se kniha setkala? A dostala se třeba mezi bezdomovce? Máte i ohlasy z jejich strany?

Podle mého očekávání a vzhledem k aktuálnosti tématu se kniha setkává s velmi příznivými reakcemi a ohlasy. Už jen proto, že to je skutečný a silný příběh, který se může stát komukoli z nás. Dále je to prostředí na okraji společnosti, v němž žijí lidé bez střechy nad hlavou. To sice každého člověka zajímá, ale já mám někdy pocit, že okolo tohoto problému chodí zároveň všichni tak trochu opatrně a po špičkách.

Pokud jde o knihu, zatím nevím, že by se nějakým způsobem dostala mezi bezdomovce. Možná prostřednictvím některého z azylových domů, ale na toto zhodnocení je zatím čas.

- Do jaké míry je příběh Roberta Pokorného pravdivý a do jaké míry jde o autorovu fantazii?

Ano, jak jsem již uvedl, jde o skutečný příběh člověka, kterého osobně znám. A ta skutečnost je asi 70%, zbytek jsem trochu upravil.

- Proč jste si vybral téma bezdomovectví? Zkoumal jste tyto „bezďáky“, jak je nazýváte nějak hlouběji? A jak dlouho?

To téma ve mně uzrávalo poměrně dost dlouho. Usoudil jsem, že těmto lidem bez domova pomohu mnohem víc právě tím, že se pokusím povídkovou nebo románovou formou trochu zlepšit pohled společnosti na tento problém. Samozřejmě jsem se snažil proniknout do jejich světa hlouběji, ale ověřil jsem si, že každý z těch bezdomovců může být odlišný od ostatních. A když mi pak ten můj známý stručně odvyprávěl svůj životní příběh, tak jsem začal psát tuto knihu. Samozřejmě s jeho souhlasem.

- Dovedete si sám představit, že byste se dostal do podobné životní situace? A co by podle Vás bylo nejhorší?

Ano, dovedu si to představit. A jednal bych přesně tak, jako ten můj knižní hrdina Robert Pokorný.

Ptáte se, co by bylo nejhorší? V podstatě všechno. Vlastně každá maličkost, kterou my pokládáme za samozřejmou. Uvědomme si, jak je hrozné ji nemít. Nemožnost se umýt a převléknout, ve dne v noci být ve stejných šatech. Žralok na botě, když nemáte jiné, jehlu a nit, když si roztrhnete poslední košili nebo bundu. Acylpyrin, když vás přepadne chřipka. A naopak - všudypřítomné chladno na podzim a v zimě, kdy kromě

chvilkového ohně není možnost kde se ohrát. Kapající voda na hlavu, když není čím trhlínu ve stanu vyspravit. Problém hygieny, nemocí, stresu a beznaděje. Věčný nedostatek jídla. O dobrém čaji, kávě, nebo zákusku už ani nemluví.

-Také si občas všimnu bezdomovců vybírajících popelnice, ale po přečtení Vaší knihy jsem přece jen změnil na některé věci názor. Myslíte si, že když se bude o problémech více mluvit či psát, dá se napomoci jeho řešení?

Určitě ano, ale je to běh na velmi dlouhou trať. Azylové a charitativní organizace se snaží pomáhat, jak mohou, ale je to pořád málo. Myslím, že by se tento problém měl řešit celkově, ve větším měřítku.

- Co by vůbec měla společnost pro tyto lidi dělat? Nejde jen o to, poskytnout jim nocleh či jídlo, ale vrátet je zpět do života?

Ano, to je pravda, jednorázová pomoc v podobě jídla, peněz nebo noclehu je sice vítaná, ale celkově nic neřeší. Pouze pomůže danému jednotlivci trochu zlepšit jeho podmínky v danou chvíli. Ale vím o jednom velkém podniku, který už několik let nabízí bezdomovcům práci. A když má bezdomovec pravidelný plat, tak se nejdříve slušně obleče, pronajme si byt a tím se vlastně stává zase normálně žijícím člověkem. A odtud ten první krok právě začíná. Samozřejmě, musí především sám chtít a něco pro ten návrat zpět také udělat.

- Jak velká skupina lidí bez domova má šanci vrátit se zpět na druhý břeh? A dokážete odhadnout, kolik procent lidí o návrat vůbec nestojí?

Podle dostupných informací je v ČR asi 68.000 bezdomovců. Z toho jedna třetina by se chtěla vrátit zpět do normálního života, ale často nevědí, jak to udělat a odkud začít. A čím déle v tomto prostředí žijí a zvykají si na něj, tím je jejich návrat obtížnější.

- Sám mám někdy zvláštní pocit, když potkám postiženého člověka třeba na vozíku. Na jednu stranu si říkám, že jej nesmím litovat, ale přiznám se, že ne vždy bych dokázal, najít k němu ten správný vztah. Takže jak jednat s bezdomovci? Litovat? Podat pomocnou ruku? Nebo čekat, že ten první krok udělají oni?

Zamysleme se na vaši otázku. Jaký první krok by měl takový bezdomovec udělat, když je špinavý, zarostlý a často odpudivý? Usmát se a jít k nějakému člověku na ulici? Požádat ho o malou finanční pomoc? Představit se a začít se s ním bavit? Ne, domnívám se, že ani jedna z těchto možností by neměla naději na podání pomocné ruky. Takže oni ten první

krok nikdy neudělají, neboť s ním mají nemilé zkušenosti a netroufají si, protože by to mohlo být vnímáno jako nemístná drzost. A následovalo by odmítnutí. Ta podaná pomocná ruka je vždycky volbou každého člověka a sám se musí rozhodnout, v jaké formě ji poskytne a jak dalece je ochoten pomoci.

- Kde se dá kniha sehnat?

Nejrychleji a nejlevněji se dá sehnat přímo u mě, se žádostí o zaslání na můj email: lumik3@gmail.com Pošlu ji obratem, za rozumnou cenu a poštovné platím sám.

Dále se dá objednat na www.abz.cz ale tam už je samozřejmě cena plná a poštovné hradí příjemce.

- Co nového chystáte? Budete se podobným tématům věnovat i nadále? Nebo chcete poukázat na jiný nešvar?

Nosím nyní v hlavě jeden zajímavý námět na román a bude se týkat postižených lidí. Slibuji si od toho také značný přínos ve změně pohledu společnosti k lepšímu, protože jak sám píšete o kousek výše, často váháme, jaký vztah si vytvořit k postiženému člověku. Protože on o lítost a soucit nestojí a jakoukoli hmotnou pomoc nepotřebuje. Je to tedy opravdu velmi citlivá věc.

- Nedá mi to, abych se nezeptal na Plzeň. Na co byste nás do Plzně pozval? Myslím tím na kulturu, ne na pivo?

Tady v Plzni se pořád něco děje, ostatně jako v každém velkém městě. Máme zde mnoho kulturních akcí, křty knih, autorská čtení, setkávání se spisovateli, koncerty, divadla – z té velké nabídky je těžké vybírat. Ale dobrá dvanáctka plzeňského Prazdroje by vůbec nebyla špatná...

- Když jsme u toho piva. Jste pivař nebo spíš vinař? A chodíte na fotbal?

Já osobně nejsem ani jedno, ani druhé. Ale sem tam si rád vychutnám sklenku červeného, nebo jedno či dvě pivka. Samozřejmě – vždycky s mírou, a tím nemám na mysli tu, kterou číšník někdy nedolévá ... A fotbal? Bohužel, na ten nemám vůbec čas. Mám svoje zaměstnání, knihy, psaní a spoustu dalších zájmů a koníčků, takže už nemám žádný prostor pro další aktivity.

Děkuji Vám za rozhovor.

Václav

Václav Franc Štěstí

Bloumal jsem po ulicích, prolezl jsem zapomenutá místa, nahlédl do všech uliček, ale nikde jsem ho nenašel.

"Kam se jen podělo?" ptal jsem se skupinky spěchajících lidí. Snažili se dohonit včerejší kroky.

"Vykoupil ho snad někdo?" ptal jsem se sám sebe, když jsem zavíral dveře obchodních domů. Opět nebylo na skladě. Ptejte se, příští týden má přijít zboží.

K večeru jsem to vzdal. Šel jsem domů smutný a zklamaný. A najednou. Kousek ode mne.

Vůbec se nelesklo, bylo obyčejné a až dosud jsem jej považoval za samozřejmé. Vlastně jsem kolem něj tolik let chodil. Až dnes jsem ho objevil. Chtěl jsem ho vzít do dlaní a odnést domů, aby mi ho již nikdo nikdy nevzal, ale potom jsem si uvědomil, že bych nemohl být šťastný já, když ti ostatní kolem mě štěstí nikdy neobjevili.

ČAJ pro chvíle pohody

č. 127 duben 2017, ročník XV

Vydáno 5. dubna 2017 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!